

Tatabányán októberben

*A József Attila Megyei Könyvtárban Monostori Imre igazgató fogad.
– Az első utunk a turulmadárhoz vezethetne – ajánlja rögtön kedve-
sen. – Fontosnak tartom, hogy a könyvtárat a maga szűkebb és tágabb
környezetébe és történelmi múltjába helyezve ismerje meg.*

A könyvtár épülete 1964-re készült el a város központjában.

*Ezt megelőzően a Népházban kapott helyet, de azt a vártnál előbb
„kinőtte”, így 1961-ben elkezdtek az új épület tervezését. Az 1962–64
közötti időszakban ideiglenesen a volt városi bíróság épületébe kellett
költözniük még szűkösebb körülmények közé.*

*A hányattatások után végül megnyithatták ezt az egyszintes épületet.
A '70-es években kisebb raktárrészt építettek hozzá, így a mai alapte-
rület kb. 1800 négyzetméter.*

*A hosszúra nyúló vénasszonyok nyara – úgy gondolom – utolsó napján
tehát felfelé hajtunk a híres turulmadárhoz. A Nap meleg sugarai át-
járják az út menti sárgás-barna lombokat. A turul árnyékában beszél-
getünk Komárom-Esztergom megye és Tatabánya múltjáról.*

– Nagy történelmi múltú, de nehéz sorsú megye a miénk. Ha Trianonig, 1920-ig visszanezünk, azt látjuk, hogy a nyugati nagyhatalmak a valamikori Komárom vármegyét és Esztergom vármegyét keresztben elvágták. Így aztán a két Dunán innen maradt részből alakult meg (a két világháború között „közigazgatásilag egyelőre egyesített”) Komárom (a rendszerváltoztatás után: Komárom-Esztergom) megye. Komárom városát is – értelemszerűen – kettészelték: a déli, a kevésbé jelentős rész maradt Magyarországon. 1947-ben hirtelen új várost hozott létre a belpolitikai akarat, négy faluból, elődtelepülésből: Tatabányát. Majd 1950-ben, Esztergomot megfosztva a megyeszékhely státusától, rangjától az új, a „szocialista város”, Tatabánya lett a megyeszékhely. Példátlan fejlemény a magyar közigazgatás történetében: egy hároméves város hirtelen megyeszékhellyé lett. A sebek azóta így-úgy behegedtek, de az emlékezet és a lelki reflexek ma is működnek. Az emberek ismerik a megye városainak valódi „érdemeit”, értékeit, előnyeit, hátrányait, történelmi, politikai és szociológiai beágyazottságát.

– *Hogyan van jelen a mindennapokban a múlt? Hogy mutatkozik meg munkájuk során?*

– Alapvető szakmai kérdésekben kevésbé érezhetők a történelem meghatározta helyi specialitások. Léteznek persze, de ezek inkább a változatosságot, semmint a fékeket jelentik. A hagyományok, a helytörténet vonatkozásában viszont karak-

terisztikusan különböznek a városi könyvtárakat körülvevő miliők. Ezt mindig figyelembe kell venni munkánk során.

A könyvtárba visszatérve kényelemben helyezze magunkat, már a megye könyvtárügyére terelődik a szó.

– *Hogyan alakul a megyében az EU-csatlakozással kapcsolatos régiók és kistérségek kérdése?*

– A regionalitás kérdése mint célképzet különböző összefüggésekben vetődik fel nálunk. 1999-ben alakult meg a Vág–Duna–Ipoly Eurorégió, amelyhez jelenleg – a mi megyénk mellett – Pest, Veszprém és Fejér megye, a Duna túlsó partjáról pedig Nyitra Kerület tartozik. Ennek az Eurorégióknak a programja sokrétű, a gazdasági, természeti, turisztikai, informatikai, kulturális együttműködés számos válfaját magában foglalja. Van egy szűkebb feladatkörünk is: a Komárom-Esztergom Megyei és a Nyitra Kerületi Önkormányzat között 2003 őszén létrejött kulturális együttműködés keretében – értelemszerűen – a két kistérségi könyvtárügyi együttműködésében veszünk részt. Értelmes, hasznos, jóízű kapcsolat ez. Tanulunk belőle a Duna mindkét partján. A régiós szemlélet harmadik konkrét terepe a megyében létrejött többcélú kistérségi társulások rendszere. Összesen hét ilyen társulás alakult a megyében, a megye teljes területét „lefedve”. Egyelőre csak egy, a tatai iktatta programjába a könyvtárügyet, de ez nyilván még a kezdeti állapot. Nem esünk kétségbe, mert tudjuk, hogy meg kell érniük a dolgoknak, a folyamatoknak – legalábbis az egészségeseeknek.

Végül, a szűkebb régióra gondolva: megyei közgyűlési és városi képviselőtestületi határozat szól arról, hogy 2007 végére be kell fejezni a megyei könyvtár és a tatabányai városi fiókhálózat intézményes integrációjának szakmai, gazdasági, jogi, munkaügyi, igazgatási stb. előkészületeit, és létre fog jönni az összevonás. Ez a mi legkisebb régióink: a megyeszékhely és a tatabányai többcélú kistérségi társulás, amelynek területén „minta” KSZR-t szeretnénk megvalósítani. Természetesen nem hanyagoljuk el a megye többi kistérségét, kistélepülését sem, mindig megyünk, ahová csak tudunk; ám szeretnénk a korábbi Komárom megyei hagyományokra támaszkodni: nevezetesen a „város és vidék” modellt újra életre keltetni. (Hiszen ez nem is halt el mindenhol.) Egy kicsit a hajdani városi vonzáskörzetek mintájára gondolkodni és cselekedni. Házon belül is megtettük a mindehhez szükséges átszervezést: külön részleget hoztunk létre, amelynek ez a szakmai tömb, valamint a megyei könyvtár arculatának a megjelenítése a fő feladatköre. S ha már közgyűlési határozatok is szóba jöttek, meg kell említenem, hogy 2005 októberében a megyei közgyűlés határozatot hozott a kistélepülések könyvtári ellátásának új rendszeréről és a megyei könyvtár KSZR-beli szerepéről. Szigorúan a regionális szemléleti és tevékenységi körbe tartozik továbbá a szakfelügyeleti munka is, hiszen csak ennek segítségével tudjuk fölállítani a diagnózisokat és kidolgozni a leginkább teszthez álló „terápiákat”. Kinek-kinek a saját körülményeihez szabva. Úgyszintén ide tartozik a minőségbiztosítás különböző válfajainak teendőiben való aktív részvételünk (nemcsak megyei összefüggésekben egyébként), mert hiszen hatékony, erős kisugárzása csak egy jól karbantartott megyei könyvtárnak lehet. Egyszóval: zajlik a regionális élet, nem kevés plusz munkát jelentve és nem csekély feszültségeket hordozva magában.

– *A jövő tervezetésének szempontjából, úgy gondolom, nagy lehetőség lenne a már többször megpályázott címzett állami támogatás elnyerése. Mik az esélyek?*

– Valóban nagy célunk, ideánk, álmunk egy új megyei könyvtár felépülése, felépítése. A megvalósítási tervpályázat lezajlott (még 2002-ben, 2003-ban), azóta a megyei önkormányzat háromszor pályázott kormányzati címzett támogatásra. Eddig sikertelenül. De hát mindnyájan tisztában vagyunk azzal, hogy az efféle nagy terv megvalósulása hosszú folyamat eredménye, éveket kell rá várni. Gyönyörű, háromszintes épület lenne ez „a könyvtár” a mostani épület helyén, illetve a régi épületet bekebelezve. 4200 négyzetméter (a mostani 1800 helyett), nem is részletezem az „egyebeket”. Tatabánya, a megyeszékhely persze nem panaszkodhat, hiszen az idén a színház újjáépítésére megnyert egy kormányzati címzett támogatást. Ebben mi, könyvtárosok is érdekelték vagyunk, hiszen a terv szerint a Népház épületében egy szép könyvtár is helyet kap, amely „népkönyvtár” jellege megtartásával pótolná a megyei könyvtár zenei részlegének a hiányát, emellett – stílszerűen – művészeti szakkönyvtár lehetne. Nagyon reméljük, hogy a megyei könyvtár új épülete sem kerül le a napirendről, sőt, azt is reméljük, hogy nemcsak unokáink fogják látni, hanem még mi is.

– *Visszatérve a jelenbe: milyen csapattal dolgozik most?*

– Az új nemzedék minden valamirevaló közösségben mutogatja oroszlánkörmeit. Így van ez nálunk is a megyei könyvtárban. Eddig csak ketten töltöttük be a 60. életévünket, tehát a többiek még fiatalok. Harmincasok, negyvenesek, ötvenesek. Szépen, egyenletesen elosztva. Mindenkinek megvan a maga helye és a szerepe. Arra szoktam biztatni mindenkit, hogy a saját területén minőségi munkát végezzen. És tudatosan tegye ezt. Találja meg annak a munkafolyamatnak, területnek a szépségét, amit éppen csinál, művel. Így örömforrás is lehet a mindennapi robot. és ellenszer az eltunyulás ellen: működtetheti a gondolkodást. Beszélék arról is, hogy nekünk magunknak kell megépíteni saját múltunkat, megírni történelmünket. Mert ha nem írjuk le, hogy mi történt velünk, s mindez hogyan történt. elfelejtődik minden, és az újabb nemzedékek elesnek a felhalmozott tapasztalatoktól. Az is látszik, hogy aki itt nálunk nőtt bele a könyvtári munka világába, nem kíván elmenni máshova. Bízik a jövőjében és a kollégák szakmai képességeiben.

– *Milyen vezetőnek tartja magát?*

– Igyekszem minél többet beszélgetni a kollégákkal. Szeretem őket, külön-külön és együttesként is. Közvetlen, közeli munkatársaim különösen sokat segítenek. Legyen szó akár stratégiai kérdésekről, akár napi operatív, adminisztrációs, személyi vagy gazdasági ügyekről. Nem beszélve az elektronizációról, a kiadványokról vagy a rendezvényekről. Felsorolni is lehetetlen. Igyekszem minél több kollégát bevonni a közvetlen, együttes gondolkodásba. Akár személyre szólóan is. Igyekszem föloldani a megpróbáltatások apróbb-nagyobb sokkjait, kedvelem és tudatosan használom a humor áldásos eszközeit. Ez egyáltalán nem zárja ki, hogy vannak halálosan komoly dolgok, amelyek felett ugyan lehet humorizálni, de csak gyógyító értelemben. Ilyen például a jó munka becsülete, az egyenes viselkedés, az összetartozás tudata és gyakorlata. Ugyanis ezeken áll vagy bukik egy intézmény, egy közösség szakmai és erkölcsi hitele. Nem szeretem tehát a szédelgést.

az ámítást és – leginkább talán –, ha valaki azzal kezdi a feladatkirovás erodálását, hogy a „miért nem lehet megoldani” kezdetű úton próbál kihátrálni. Én persze jó vezetőnek tartom magam, de ez önmagában édeskeveset mond vagy jelent. Mindenesetre megpróbálom legyőzni gyarlóságaimat: a hónapok felől lopakodó félelmet, a kockázatvállalások miatti szorongást. Igyekszem szembenézni a kellemetlenségekkel, állandóan, nap mint nap lehetőleg jól dönteni, mosolyogni, az átlagosnál többet tűrni és lenyelni; szóval elviselni, amit egy valamirevaló igazgatónak – önérdékből és az intézmény javára – el kell viselnie. Ha erre nem képes (tehát arra, hogy tudatosan, a helyzeteket megértve és taktikusan irányítsa önmagát, belső reflexeit), nagy kalamajkába keveredhet.

– *Úgy tűnik fel, határozott céljai vannak. Mivel tudja motiválni a kollégákat ezeknek a céloknak az elérésében?*

– A kollégák motiválásának számos módja van. Például a rend és a rendszer jellegű tevékenység megkövetelése, a felelősségérzés működtetése, a dicséret, a köszönet, a biztatás, egy találó mondat, egy humoros megjegyzés, ha kell, egy feddés stb. Mindenkinek éreznie kell, hogy a vezető nemcsak követel, hanem ellenőriz és beszámoltat is. És tényleg érdekli, hogy mi a véleménye a kollégáinak. Tévedni, hibázni egyszer-egyszer lehet, szabad. Én magam is tévedtem, hibáztam éppen eleget, és föltehetőleg még fogok is. A lényeg az, hogy tanuljunk tévedéseinkből, és valljuk be, ha tévedtünk. Ez nem szégyen, ez erény. Ez a lehetőség, ez a megengedés is motiváló tényező, mivel meggátolja a rettenetes kialakulását, a kínos titokképződést. Persze mindannyian szeretjük, ha pénzben is kifejeződik a jó munka elismerése. 2005-ben – természetesen – éltem a bércerker két százalékát kitevő minőségi pótlék jutalom jellegű kiosztásának lehetőségével. Jól döntöttem, ebben például bizonyos vagyok. A legfontosabb, a legerősebb „motiváló tényező” – szerintem – a nyilvánosság. Évente kétszer tartunk munkaértékelteket, ezek az alkalmak jelentik a szembesülést a mögöttünk levő szakmai (és pénzügyi–gazdasági) tevékenységünkkel. Itt bizonyos területekre kerülnek erősségeink és persze a gyengéink is, ki-ki elhelyezheti a magát a nagy egész valamely működő részének, részlegének a teljesítményében. A heti vezetőségi értekezleteken – néha heves viták közepette – a heti feladatokat beszéljük meg, értékeljük és meghatározzuk az előttünk álló részcélokat. Vannak témaértékelteket is egyes csoportok számára. Rendszerezsek a személyre szóló konzultációk is: szeretem, ha közvetlenül is elmagyarázhatom kollégáimnak, mit akarunk elérni egyik vagy másik feladat kijelölésével. Úgy látom, ők is szeretik ezeket a rövidebb-hosszabb beszélgetéseket. (Hacsak nem valami dorgálásféle van napirenden.) Az éves munkaterv és az éves beszámoló – már régóta – a kollektív bölcsesség eredményei. Mindenki szerepelhet, megjelenhet ezekben a dokumentumokban.

– *Előbbi szavaiból részben a pedagógus is szólt. Gondolom, a tanári hivatásnak mai napig is nyoma van az életében. Hogyan került a könyvtárosi pályára?*

– Történelem–magyar szakos középiskolai tanárként 1969-ben Tatabányán kezdtem tanítani – egyébként Tolna megyei vagyok, voltam – a szakmunkásképző iskolában. Hat, talán még szépnek is mondható év – huszonévesek voltunk! – után azonban betelt a pohár: feleségemmel együtt nem bírtuk tovább a kialakult rossz légkört, távoznunk kellett. Horváth Géza, a megyei könyvtár jó emlékü

igazgatója befogadott, majd az ELTE-re küldött könyvtár szakra. Ezt elvégezvén, 1980-ban ösztöndíjat kaptam, majd elszippantott az Új Forrás. 1990-ben hívtok vissza a megyei tanács. Igazgatói állást ajánlottak, amit örömmel elfogadtam. Persze, nem tudtam, mibe vágom a fejszémet...

– *Hiányzik a tanítás?*

– Igen, hiányzik. Viszonylag sokszor hívnak előadni, különböző helyekre, szerte az országban. De az más. Ott általában felnőtt emberek ülnek a hallgatóság soraiban, meg én is úgy viselkedem, ahogy ők ezt elvárják. De bizony egy középiskolai osztályban vagy egy egyetemi szemináriumon mennyire más lehetne a helyzet, a légkör! A fiatalág, a tízen- és huszonevesek nemzedékével szeretnék – időnként – leginkább együtt gondolkodni. Sokat tanulhatnék tőlük, ebben biztos vagyok. Én meg – most már – talán jól tudnék tanítani. Tehát a gyerekek is találnának érdemes és élvezni való produkciót tanóraszerű megnyilvánulásaimban. Remélem, ezt még kipróbálhatom.

– *Úgy tudom viszont, hogy a könyvtár mellett az energiáinak nagy részét egy irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat szerkesztése foglalja le. Beszélne az Új Forrásról?*

– Az Új Forrás valóban része az életemnek, immáron 26 éve egyik szerkesztője vagyok, 20 éve főszerkesztője. De nem ez az érdekes most, hanem az, hogy a megyei könyvtár mit nyert azzal, hogy 1990 óta a két intézmény perszonálunióban él egymással. Bizonyíthatóan sokat nyert. Szellemileg, szakmailag, erkölcsileg, imázs szempontjából egyaránt. Jól gondoltuk ezt annak idején. Azóta több megyei könyvtárban is kipróbálták. Egyébként nem foglalja le túl sok energiámat a folyóirat, szerkesztő kollégáimnak nagy önállóságuk van. Az Új Forrás is sokat köszönhet persze a megyei könyvtárnak: gondos, pontos az adminisztráció, a szervezés, az előállítás, a terjesztés, a pénzügyi elszámolások, a honoráriumok utalása és minden egyéb, ami a folyóiratkiadással jár. Ez év végétől a megyei könyvtár már nemcsak kiadója, hanem alapítója – tehát tulajdonosa – is az Új Forrásnak.

– *A könyvtár egyébként is jeleskedik a kiadványok megjelentetése területén. Hogy folyik ez a munka? Milyen kiadványokról van szó?*

– A József Attila Megyei Könyvtár mindig is ismert volt kiadványairól. Én már belecsöppentem ebbe a készbe, persze örömmel lettem e jó hagyomány folytatója. A szokásos könyvtári kiadványok mellett érdemes kiemelni két monumentális vállalkozásunkat. A *Komárom(-Esztergom) megye a (magyarországi) sajtóban* című repertórium-sorozat (az idén értünk el 1994-ig) és a *Mesegyűjtemények analitikus bibliográfiája 1945–1995* két hatalmas kötetét. De előkészületi stádiumban vannak a vers-, novella-, dráma- és regényelemzések bibliográfiáinak újabb kiadásai. Két-évenként évkönyvet jelentünk meg. Olvasószerkesztőként magam is részt veszek kéthavi újságunk, a *TékaTéma* adjusztálásában. Az ötvenéves jubileumra megjelentettük könyvtárunk történetét. Nagy munka volt, meg vagyok vele elégedve. Jegyzet sorozattá nőtte ki magát az *Új Forrás Könyvek*, az idén jelentettük meg 38. darabját. Ezek országos terjesztésű könyvek. (Megjegyzem: 1997-ben Vekérdi László Németh László-kötete a tanulmány kategóriában megnyerte „Az Év Könyve”-díjat.) Sok embert, közreműködőt kell mozgatni, figyelemmel kísélni, „elszá-

moltatni”. Ha egy kiadvány jól sikerül, az bizony visszhangot kelt, és hosszú életre számíthat. A rendezvények mellett a kiadványok keltik fel leginkább a médiumok figyelmét (helyileg és országosan is), mindkét esetben különös gonddal és igényességgel kell eljárunk. Nem is szólva e produkciók önértékeiről, kultúrát színesítő, gyarapító szerepéről.

A könyvtári séta során először az olvasói térben nézhetek körül. A leválasztott folyóirat-olvasóban szokták tartani a könyvtári rendezvényeket. Idén hátra van Germuska Pál Indusztria bővületében című könyvének a bemutatója. A könyvtár névadója tiszteletére decemberben József Attila ihlette zenés irodalmi estet tartanak. Vizi E. Szilveszter A tudás hídjai című könyvét is bemutatják decemberben. A program kapcsán a „Nagy Könyv”-re terelődik a szó.

– *Milyen fogadtatásra talált a „Nagy Könyv” a városban és a könyvtárban? Milyen rendezvényekkel készülnek/készültek a program keretében?*

– A „Nagy Könyv”-hullámot, hullámverést normálisan fogadtuk, és normálisan koordináltuk, bonyolítottuk a pályázatban vállaltakat. Ezen azt értem, hogy se nem estünk eufóriába, sem nem estünk neki a különben igencsak bírálható országos médiaprogramnak. Végre egyszer, úgy-ahogy meg tudtuk fizetni a fellépő írókat, a helyieknek is lehetőségeket biztosítva. Volt szavazás, vetélkedő, minden, ami ilyenkor szokás. Decemberben zárjuk a szezont, szépnek ígérkező József Attila-emlékesttel, valamint a gyermekkönyvhéttel. Mindezekon kívül volt nekünk ezzel egy időben egy önként vállalt házi feladatunk is. A Könyvtári Intézettel együttműködve – és számos megyei és városi könyvtárigazgató kolléga rokonszenvező támogatásával – több mint 14 ezer kölcsönzött kortárs magyar irodalmi alkotás szerzőjét állítottuk sorrendbe, aszerint, hogy (2005 március 10-e és április 10-e között) kiket kölcsönöztek a legtöbben, illetve a legkevesebben. Azóta már olvasható volt a 3K szeptemberi számában az „eredményhirdetés”; mindenestre csattanós választ kaptunk a kortárs magyar irodalmi művek népszerűségét kitapogatni akaró kíváncsiságunkra.

A séta egyik legérdekesebb állomása a muzeális gyűjtemény. A korábban kialakított helyismereti gyűjteményből kiválogatott – 1850 előtt megjelent anyag – képezi a muzeális gyűjtemény alapját. Az 1980-as évek elején sikerült megvásárolniuk a csépi Pálffy kisnemesi család könyvgyűjteményét, amely 300 kötetrel gyarapította ezt az önálló gyűjteményt. Közöttük van 150 olyan kötet, amelyeknek ex librise vagy tulajdonosi bejegyzése megyei személyre vagy intézményre utal (pl. a Siegler Antal első komáromi kölcsönkönyvtárából való kötetek). Az ebben a különgyűjteményben őrzött könyvek 90 százalékának van helyi vonatkozása.

A muzeális gyűjteményből kiemelendő érdekes és ritka művek a Magyar Kurir 1811. évi évfolyama, Komáromi Csipkés György kifogástalan állapotban lévő, 1717-ben megjelent Bibliája, az 1803-as Károli-fordítás értékes családtörténeti bejegyzésekkel. Megtalálható itt Werbőczy Tripartituma is.

A raktárban nagy rend fogad. Mivel külső raktárhelyisége nincs a könyvtárnak, ezért felmerül a kérdés, hogyan oldják meg az évről évre gyarapodó állomány tárolását.

– *A selejtezési politika sok könyvtárban okoz fejtörést. Önöknél hogyan törté-
nik ez a folyamat?*

– Rend a lelke mindennek – ezt tudjuk. (Hát még a raktári rend!) Évek, évti-
zedek óta küszködünk a helyhiánnyal. Van ugyan egy kisebb raktárunk Újváros
másik végén, de az inkább csak „elfekvő”, nem könyvtáros logika szerint beren-
dezett. Nem marad más hátra, mint a folyamatos és szigorúan szabályozott állomá-
nyapasztás. Mi úgy fogjuk fel, hogy ezzel a módszerrel voltaképpen frissítjük
és korszerűsítjük az állományt, tehát a könyvtár minőségi szolgáltatási szintjét
emeljük (emellett, helyhez is jutunk). Ha innen nézem a selejtezést: máris e mód-
szer javára billen a mérleg nyelve. Azt, hogy mitől szabaduljunk meg, egy jól
képzett könyvtárosnak – különösen, ha az ő szakjáról van szó – tudnia kell. Ter-
mészetesen több szűrőn is keresztül megy a címlista (és a szóban forgó kötetek
is), ameddig elém kerül a döntés aláírásra. Az állományapasztásunk tendenciája
akár radikálisnak is nevezhető, de – még egyszer mondom – ez a beavatkozás
(sok plusz munkát és nagyfokú felelősséget feltételezve) könyvtári szolgáltatá-
sunk javára válik. És ez az elsődleges szempont.

*Egyébiránt a 325 000 dokumentumból álló állomány 92 százaléka fel-
dolgozott a Textlib számítógépes rendszerben. Erre nagyon büszkék,
hiszen nemcsak az alapadatokat, hanem a teljes leírást gépre vitték,
és analitikusan is feldolgozzák a gyűjtemény egyes részeit.*

*A könyvtár 1996-ban készítette elő a munka megkezdését ezzel a – ma-
gyar fejlesztésű – integrált rendszerrel. Az első számítógépük 1986-
ban egy Commodore-64-es volt, 1990-ben került a könyvtárba az első
PC. Ezt főként kiadványszerkesztésre használták, majd különböző, még
DOS-alapú adatházisok használatával ismerkedtek meg. 1993-ban
építették ki a lokális hálózatot. Ettől kezdve épültek a saját adatbázi-
saik – biográfiai katalógus, helyismereti sajtófigyelés – is, amelyeknek
szerkezetét TEXTAR programmal alakították ki.*

*A könyvtárak egy része már 1995–96-ban elkezdte a Textlib alkalma-
zását. Itt az „éles” használatot 1997-ben kezdték el. A már elkészült,
feldolgozást és katalogizálást lehetővé tevő modulokkal dolgoztak. (A
hagyományos és gépi állománybavétel jelenleg is párhuzamosan fo-
lyik.) 1997-ben csak a könyvek gépi feldolgozása kezdődött meg, a
többi dokumentumtípus katalogizálását fokozatosan vezették be a
program fejlesztésével és teljesebb megismerésével összhangban.
1998-tól az időszaki kiadványok kivételével minden dokumentumtípus-
ra kiterjesztették a gépi feldolgozást. Az állomány retrospektív feldol-
gozását 1997-ben kezdték el, a kölcsönözhető állományrészekkel 2003-
ban végeztek.*

*1998 júniusában kezdődött el a számítógépes kölcsönzés a gyermek-
könyvtárban; itt szerezték meg a tapasztalatokat a számítógéppel vég-
zett kölcsönzés terén.*

2003. június 3-a a könyvtár életének nevezetes napja volt, hiszen ekkor indították el a kölcsönzés gépi nyilvántartását a felnőttkönyvtárban is. Igyekeztek nagy hangsúlyt fektetni az olvasók tájékoztatására az új rendszerrel kapcsolatban, akik örömmel fogadták az új, korszerű kiszolgálást.

A gépi kölcsönzést a könyvtárközi kölcsönzésben is bevezették. A könyvtárközi kérés az on-line katalógusukból közvetlenül indítható. Ennek módjáról tanfolyamokon tájékoztatták a megye könyvtárosait. A teljes körű gépi kölcsönzés, a gépi előjegyzés, az on-line katalógus, az olvasói és intézményi kölcsönzések állapotának figyelése az interneten, korszerű és gyors szolgáltatásokat eredményezett.

Textlib adatbázisukból a dokumentumleírások HUNMARC formátumban letölthetőek, a textlibes katalógusokba pedig közvetlenül átemelhetőek, ezzel a szolgáltatással segítik a saját adatbázisaikat építő könyvtárakat, a megye határain innen és túl is.

Jelenleg a megyei könyvtár KSZR-tevékenységének textlibes támogatottságát készítik elő.

A séta után az igazgatói irodába visszatérve a könyvtárszakma néhány aktuális kérdéséről beszélgetünk.

– *Mi a véleménye az Etikai kódex tervezetéről?*

– Az etikai kódex minden értelmiségi szakmának talpköve kell hogy legyen. Örülök annak a buzgalomnak is, amely ezt a témát körülveszi, mert ez számomra arról árulkodik, hogy a könyvtáros társadalom komolyan veszi önmagát. Tegye is, mert megérdemli, hogy a mindenkori politika is komolyan vegye és értékeihez rangjához méltóan kezelje. Ettől, sajnos, még nagyon messze vagyunk.

– *Másik napirenden lévő témakör a Kulturális Stratégia. Mit gondol erről az anyagról?*

– A Kulturális Stratégia utópisztikus kiáltvány, és mint valamennyi e műfajbeli társának, ennek is az a gyengéje, hogy utópisztikus és hogy kiáltvány. Azt is tudjuk persze, hogy az utópiák nem arra valók, hogy megvalósítsák őket, hanem arra, hogy közeledjünk feléjük. Ebben az aspektusban már megvan az értelme ennek a „stratégiának” is. Hogy aztán mennyire, és mennyi idő alatt lehet a már jelentősnek mondható közeledést véghez vinni, azt senki sem tudja. Nem szólva arról, hogy az efféle stratégiák változni szoktak a mindenkori politikai hullámverések szerint. Őszintén szólva, én jobban szeretem a konkrét terveket, feladatokat, a világos és teljesíthető célok megfogalmazását. Ettől függetlenül persze tisztelem a jövőbe látók hasznos koncepcióit. Meg azt a sok munkát is értékelem, amit egy efféle stratégiába belefektettek.

– *Köszönöm a beszélgetést, és terveik megvalósításához sok sikert kívánok!*

(Az interjú az Országos Könyvtári Kuratórium megbízásából 2005. október 28-án készült.)

Pegán Anita